

սարակութեան ներկայացուցիչ.
 Եղիշէ քահ. Թարխանեանց և
 Անդրէաս Տէր-Յարութիւնեանց, Արցախու թեմական դպրոցի
 հոգարարձութեան կողմից ընտրուած պատգամաւորներ.
 Աս. Պալեանց, տեսուչ Արցախի թեմական դպրոցի:

Այս դրութիւնը ընտրուած ներկայացուցիչները մատուցին
 վեհ. հայրապետին, որ պատասխանել էր, թէ այս ժողովը ի
 հարկէ չէ կարող համարուել լիազօր պատգամաւորական ժողով,
 այլ միայն մասնաւոր խորհրդածութիւն, իսկ այն մի խումբ
 պատգամաւորները մասնակցել են ժողովի Իր կարգադրութեամբ:

Մենք հրատարակութեան ենք տալիս այս ակտը ըստ միա-
 համուռ ցանկութեան հեմարանում կայացած պատգամաւոր-
 ների ժողովի մէկ կողմից և միւս կողմից ընտրուելու համար էջ-
 միածին շուրջը օծման օրերում կատարուած եղելութիւնները:

ՀԱՅ

ՄԱՆԹԱՇԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԿՐԱԾ ԿՈՐՈՒՍՏԸ

Հոկտեմբերի 26-ին հողին յանձնեցին բարեգործ պ. Ալէք-
 սանդր Մանթաշեանի ամուսին Դարիայի մարմինը:

Մեր ազգային յայտնի դործիչներից մէկը բարեգործական
 ընկերութիւններից մէկի հանդիսի ժամանակ իւր ճառը սկսեց
 հետեւեալ խօսքերով. «Թող կորչի բարեգործութիւնը»: Մենք
 բոլորովին համամիտ կլինէինք այդ դաղաւիարին, եթէ մեր ազգը
 հասած լինէր այն երջանիկ «ոսկէ դարին», ուր այլ ևս ոչ ոք
 կարիք չէր ունենայ բարեգործութեան ապաւինելու կամ բարի
 մարդկանց դուռը բաղխելու: Բայց, դժբախտաբար, հեռու,
 շատ հեռու է այդ երանելի ժամանակը:

Այս պատճառով հայոց ազգին, այդ տգէտ, արհամարհուած,
 ճնշուած և կոտորուող հայ ժողովրդին դեռ շատ և շատ ան-
 հրաժեշտ է բարեգործութիւնը և ցանկալի՝ առատածեռն
 բարեգործները:

Առհասարակ մենք սովոր ենք հռչակել հայ ազգը իբրև բարեգործ ժողովուրդ. բայց եթէ լաւ քննենք մեր պատմութիւնը, վերջին դարերի պատմութիւնը, կը տեսնենք որ բարեգործութիւնը ոչ թէ բուն ժողովրդի յատկութիւնն է եղած մեղանուծ, այլ միմիայն անհատների և այն բացառապէս վաճառական դասից. այս ճշմարիտ է մանաւանդ խոշոր բարեգործների նկատմամբ. Պապունին, Ղարամեան, Մուրադ—Ռաֆայէլեան, Պէզնեան, Անանեան, Սանասուրեան, Ղուկասեան և այլն, սոքա բոլորն էլ անհատներ էին և վաճառականներ և վերջին դարերի հայոց քաղաքակրթական զարգացման գործը տարուել է գրեթէ բացառապէս այդ բարեգործ անհատների ձեռքով և մեր բաղմաթիւ կուլտուրական խոշոր հիմնարկութիւնները մենք դրանց ենք պարտական:

Այս տեսակ խոշոր նուիրաբերող—բարեգործներինցն է եղել միշտ և մեր քաղաքի որդի Ալէքսանդր Մանթաշեանը, որի առատածեռնութիւնը, կարելի է ասել, գերազանցել է բոլոր լիշեալ բարեգործների նուիրատուութիւններին:

Պ. Մանթաշեանի բարեգործութեան եղանակը զգալի կերպով տարբերուած է միւս բարեգործութիւններից, որովհետեւ գրեթէ բացառապէս դժբա նուիրած են հայ եկեղեցու և հայ մատաղ սերնդի կրթութեան գործին:

Թիֆլիսի Վանքի նշանաւոր եկեղեցու մեծածախ վերաշինութիւնը, Փարիզի հայ գաղութի հոյակապ եկեղեցին, էջմիածնի խոստացուած վերանորոգութիւնը, Ներսիսեան դպրոցի հսկայական շէնքը, Թիֆլիսի առեւտրական դպրոցը, բաղմաթիւ աւարտած և շարունակող սւսանողները, ևն ևն բոլորն էլ Մանթաշեանի առատածեռնութեան պտուղներն են. այս դեռ յայտնին է, երևացողը, իսկ քանի հազարաւոր կարօտեալներ, աղքատ զրադէսներ, կարօտ հրատարակիչներ, տնանկ ուսուցիչներ, անօղնական եկեղեցականներ վայելել են Ա. Մանթաշեանի բարեգործութեան շնորհը, այդ մասին երևէ ինքը պ. Մանթաշեանն էլ չի կարող հաշիւ տալ իրան, այնքան շատ են դոցա թիւը և տեսակը. և դեռ մինչև այսօր էլ վայելում են նորա խնամքն ու նպաստը:

Եւ այս ամեն բարեգործութիւնների մէջ պակաս օղնող եւ յորդորող չէ եղել պ. Մանթաշեանի նոր վախճանուած ամուսին տիկին Դարիան, որ լինելով իւր ամուսնու համար հոգատար եւ սիրող կողակից եւ որդեաք մայր, միևնոյն ժամանակ կարեկցում էր ամեն մի վշտացեալի ու նեղացածի եւ իւր ամուսնու հետ միասին առատաձեռն օղնութիւն հասնում ամենքին:

Ջարմանալի չէ ուրեմն, որ հանգուցեալի թաղումը կատարուեց այնպիսի մեծ շքով ու հոծ բազմութեան ներկայութեամբ, որպիսին երկար տարիներ չէր տեսել Թիֆլիսը խմբուած:

Հանգուցեալի մարմինը ամփոփուեց Վանքի դաւթում հիւսիսային կողմը այն դետնի վերայ, որ տարիներով առաջ պ. Մանթաշեանը դնել էր եւ նուիրել Վանքի եկեղեցուն:

Յաւիտենական հանգիստ մաղթելով հանգուցեալին խմբագրութիւնս իւր խորին վշտակցութիւնն է յայտնում Մանթաշեան զերդաստանին նորա կրած ծանր կորստի համար:

Լ ՈՒՐ Ե Ր

■ Լսում ենք, որ հոկտեմբերի 24-ին Վեհ. Հայրապետը չորս հալիկոպոս է ձեռնադրել.—Տաճկահայ վարդապետներէց Ներսէս Խարախանեանին, Ասորպատականի առաջնորդ Կարապետ վարդապետին, Ասորախանի առաջնորդ Մխիթար վարդապետին եւ Մեսրոպ վարդապետ Տէր-Մովսիսեանին: Առաջինը տեղական կըրթութիւն ունի, երկրորդը իւր ուսումը ստացել է Գերմանիայում, նախ դոքտորի աստիճանով եւ ապա կրկին քննութիւն տալով արժանացել է լիցէնցիատի աստիճանի, երրորդը աւարտել է Ներսիսեան դպրոցը, իսկ չորրորդը դորպատի համալսարանը եւ ապա քննութիւն տալով արժանացել է մագիստրոսի աստիճանին: Առաջին երեքը ձեռնադրուած են իբրեւ ընտրուած առաջնորդներ, իսկ վերջինին՝ Հայրապետը ձեռնադրել է իւր գերիշխանութեամբ: